

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastoj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 15.

V Ljubljani, 7. avgusta 1890.

Letnik III.

Kaj je novega po svetu?

Dné 31. julija se je v Išli na Zgornjem Avstrijskem zvršila v *cesarski družini* posebna in vesela slavnost. Najmlajša hči našega presvetlega cesarja Marija Valerija poročila se je ta dan z nadvojvodo Franc Salvatorjem. Poročil je visoka zaročenca škof dr. Doppelbauer iz Linea. — Prazniki, ki se vrše v cesarski družini, so prazniki cele Avstrije in vseh narodov, ki prebivajo v mogočni habsburški državi. In kakor žalujejo zvesti narodi s svojim ljubljnim cesarjem, ako ga zadene kaka britkost, tako se z njim radujejo tudi ob veselih prilikah, tako so se veselili tudi ta dan in pri slovesnih službah božjih prosili Boga, naj obilni svoj blagoslov razliva na nova poročenca ter naj ju milost njegova spremlja vsikdar po potu sedanjega življenja. — Tudi Slovenci, vsikdar zvesti in uneti za svojega vladarja, so po mnogih krajih prav slovesno obhajali ta avstrijski praznik. — Slovenci na *Koroškem* se prav pridno pripravljajo za volitve v deželni zbor. Kljub vsestranskim oviram in krivičnemu volilnemu redu je vendar upanje, da bodo Slovenci v zvezi s poštenimi Nemci nekaj več krščanskih množ poslali v deželni zbor, kakor so jih do sedaj imeli. Podkloštrom se je po volitvi volilnih množ zgodila velika nesreča, da je bil eden liberalnih množ zaboden in je kmalu umrl. Nič se ne vé, kdo je to storil, vendar Nemci ne čakajo sodnijske preiskave ter kličejo ognja in žvepla iz nebes nad Slovence, kakor da bi bili ti zakrivilili nesrečo. — Na *Zgornjem Avstrijskem* imajo tudi volitve v deželni zbor; ondotni škof je v ta namen izdal posebno pastirsko pismo, ki se je bralo po vseh cerkvah škofije. V

tem pismu pojasnuje vrli škof, da je dolžnost vsakega kristijana iti volit, ako ima zato po postavi pravico, da mora voliti po svoji vesti le verne, katoliške može za poslance, ki bodo vsikdar delovali za Boga, za vladarja in domovino. To pastirsko pismo je res prava beseda o pravem času. — Vlada je razpustila *italijansko društvo* „Pro patria“ — za domovino. To društvo si je stavilo namen Italijanom živečim v Avstriji ohraniti njih govoreco vzlasti po italijanskih šolah. Toda to društvo je presegalo svoj delokrog, vzlasti je za Slované pogubno delovalo na Primorskem, ker je lovilo slovenske otroke v italijanske šole in jih tako potujčevalo; kazalo je pa tudi včasih skrito, včasih pa tudi bolj očitno svoje Avstriji sovražne namene, škililo čez mejo in nekako Italijanom pot pripravljalo. Zadnji čas je torej bil, da je vlada za Avstrijo in Slované nevarni kači strla glavo in saj nekoliko zaprečila protijavstrijsko rovanje Lahonov na Primorskem. — V *Rimu* je mestno gospodarstvo silno žalostno. Ko so leta 1870 zasedli Rim Piemontezi, je bila mestna blagajnica brez dolga in denarja je imela nad 300tisoč gld.; danes ima Rim čez 100 milijonov gold. dolga in vsakoletni grozni primanjkljaj. Pa saj so liberalci povsod enako slabi gospodarji; v Madridu so liberalni mestni očetje v malo letih zagospodarili 10 milijonov ondotnega denarja (peset); na Dunaju so judje in liberalci prevzeli čez 10 milijonov mestnega premoženja, mnogo posestev, dandanes ima mesto čez 60 milijonov gld. dolga in silno visoke davke. To je sad liberalnega brezvestnega gospodarstva povsod ondi, kjer liberalci dobijo v roke mestno ali državno premoženje.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjska. Triem posestnikom v občini vasi pri Ribnici je v nočeh 18. in 19. julija vse pogorelo. — Praveški cesar je podelil g. J. Zagorcu, dvorkarja v Velikih Laščah, viki križec za nastop s kranjske. — Cesarica Bogoslavica sedaj prebiva v vendar ljubezno, da se bo tega dela čisto premalo izvešila, da pa je vseeno povredila, da se prej ko mogote prebudi tudi cesta nad gradom, kakor ta kos je še sramejši in nevarnejši za vožnjo. — Fokovska zadruha je vabila na odboj, kakega predsednik je g. Jenko, podpredsednik gosp. Čad, odborniki pa gg. Krčič, Žagar, Podar, Boudar, Vuglak, Širo, Dolenec, namestnika: Matijan in Zamojin. — In Podhorca se nam poroča, da sta dva bratova polna žita pogorela pod Taborom: tatnaki so, kakor pravijo paglenci s smodniki. — V Idriji je umrl obdani kaplan g. Lapajne. — V Zagorju je v popoldne 28. julija popoldne stroj, ki vozi premagurje in jame v jame, stisnil Jakoba Pandurja tako hudo, da je na tleh umrl. Stroj mu je zlomil tihnik in hrbtu. — Danje se nam poroča iz Zagorja, da je med Trbovljami in Zagorjem isti dan s hitra zadržalo več škaf, ravno ko je mimo držal poštni vlak. Sestrel ni bilo. Poštnikov se je „stropijev“ pri petih vagonih. — Posesnik J. U. in Doh pri Litiji se je dne 27. julija vdebel s svojo ženo prepejal v Ljubljani; prenočila sta pod nekim krovačem v mestnem logu. Drugi dan so našli ženo težko ranjeno z nožem ter jo prepejali v bolnišnico, moža pa izročili deželniemu

sodniku. — V Cerkljah na Gorenjskem je imel p. n. gosp. dr. Klavžar, stari pred ljubljanski, viliar se mislo ter blagosloviti nove slikarje in podobe v lepo ozaljšani cerkvi. — Danje mislo daroval je 28. julija v Cerkljah pri Stari Lohi vpošteni kaplan g. Jan. Zeller; te lepe in redke slovesnosti udeležilo se je več njegovih prijateljev in mnogo podobnega ljudstva. — V Kamniku se bo osnovala posojilnica. — Obdan obor družbe sv. Cirila in Metoda bo dne 24. septembra od 11. uri v ljubljanski šolnici. — V Slavini so dne 31. julija slovesno sklenili kolsko leto, sv. mislo je ob tej priliki daroval čas, kanonik prof. Mar. — Dne 30. julija je sreča ubila pod Nurnom 23 let stari Ivano Bode; pušč je poškobil na rti gredobnega mladenčeta, ki je pa presoj nogo vstal. — Novi mislo je pel pri ob obedih kapucinskih v Škofjo Loko gosp. P. Janes Dr. Aške; govoril mu je poseba g. kanonik L. Jeran, pričujočih je bilo obino gospos in drugoga ljudstva. — Na lgi je nedavno umrila v grajskem bazarju hči takojšnjega duca; kmalo poen so nudi pokopali g. Adolfa Vetterja, ki je v Savi umrl. — Dne 3. avgusta napraveli so Tipavci v Šturiji lepo veselico, pri kateri so se vrstili pesmi, govori, kajpej priroci in 1 konci igra „Zamujen vti“. Bila je sicer veselica brez plesa na te krpe res bela urana, vendar so se pričujoč popolni zadovoljni in veseli vračali na dom. — V Trnovem pri Hradi Bistrici so dne 30. julija kolsko sestre slovesno sklenile kolsko leto v lepo poslušnje.

Listek.

Junak v poklicu.

II.

„Mnogi sem popotoval po svetu po svojih opravilih — pripovedoval je kupčevalec N. — vozil sem se z vozom in po železnici, in marsikaj zanimivega in podčnega zvedel in slišal. Neopazljiva pa mi ostane posebno ona pot iz B. v S. Ravno se je namreč imel vti odpejati, vsopji se z naš voz naša redovnica s svojo spremljevalko, bila je usmiljena sestra, kakih 25 let stara; na njenem prijetnem obrazu skrivala se je globoka žalost in na njenih očeh bilo je poznati, da ni še dolgo, kar se se solila. — Sicer moram v svoje obzobja povedati, da nisem bil tedaj nič posebno navdušen za samostane in redovnike, vendar do usmiljenk imel sem vsledče resnično spoštovanje, to sem slišal in videl, kako v miru in vojski delujejo kot resni angeli pri pe-

sueljih bolnikov in umirajočih. Tudi moj sosed, stariak gospod, ki je ravno pričel svoje smodke, bil je enaki čuti; ker se mi je namreč zdela, da bi ženskan kaperje bilo zaprta, zato je odlozil svoje smodke. Ker se je vti nekaj zakasnil, prevedevale je usmiljenka skrbljivo, ali ima ta vti zvezo z naglacen v mesto K.; zvedela je namreč po telegramu, da je njen oče nevarno zbolel in ako bi se presoj ne odpejala z drugim vlakom naprej, ne prišla bi danes do doma. Panožili smo jo, da se bo hitro tako odpejala, in da bo gotova se danes svojega očeta razveselila s svojim prihodom.

Ko postaji E. vstopila sta z naš voz dva mlada človeka, ki sta se nam vsem presoj pristatila s svojim družin vedenjem, zabavljanjem, krcanjem itd. Jezila sta se, da su morali toliko časa čakati vsled zamude na vti, da ni pri železniški opravi nobenega pravega reda, da se ni te ozira na popotnike itd. Prišla je na vrsto tudi politika in seveda tudi vera vzhati zaradi navzoče usmiljenke, ki je v kati zamisljena sedela in v duhu bivala gotova pri postelji

ki je pokazala, kako vro so napredovale učenke pod vodstvom čč. šolskih sester; videti je bilo tudi mnogo okusno izdelanih razstavljenih ročnih del, ki so jih deklice napravile. — Toča je pobila, kakor se nam poroča v Škofjiloki in okolici; naredila je veliko škodo, vzlasti ker so letos tako lepo kazali poljski pridelki.

Vodice. Dne 24. julija so čast. šolske sestre v Repnjah slovesno sklenile šolsko leto s prelepo, zanimivo poskušnjo, h kateri se je zbralo več gospóde od blizo in daleč. Skušnja nas je prepričala, v kako izvrstnih rokah da je dekliska šola v Repnjah; dasi so namreč obiskavale deklice le poldnevni poduk, vendar so na vprašanja zelo točno odgovarjale v vseh predmetih; vzlasti je bilo čuditi se točnemu odgovarjanju v računstvu posebno na pamet in v naravoslovju in zemljepisju. Res so tako lepo vzgojene in umno podučene učenke čast šolskega zavoda in njega učiteljic. Č. g. župnik vodiški je v lepem nagovoru spodbujal deklice tudi k nadaljni pridnosti ter pridnejšim razdelil raznovrstne spominke pridnosti. Po sklepu skušnje je nekaj spretnejših deklic prav lepo deklamovalo igrokaz: Ali smem Slovenka biti? Sploh nam je neki domač ljubeznjiv duh, v katerem se vzgajajo deklice, posebno vgajal ter nas vtrdil v prepričanju, da so čast. sestre učiteljice v vsakem oziru izpolnile svojo dolžnost. — Kako lepo se je glasila zadnja pesem, katere poslednja kitica se glasi:

Zdaj solo za čas zapustimo učenke,
A ne pozabimo teh zlatih besed:
Kristjane smo mé, Avstrijanke, Slovenke
Odtod odstopiti ne smemo za péd!

svojega bolnega očeta. To sta nova popotnika-tovariša že dalje časa od strani, kakor se je videlo, zaničljivo opazovala in le ugodne prilike iskala, kako bi jo žalila v njenih plemenitih verskih čutilih. Začela sta govoriti o romarskih vlakih, zabavljati na božja pota, smešila sta odpustke ter spremljevala svoje neslane opazke z glasnim krohotanjem; slednjič eden od nju, kazaje na usmiljenko reče drugemu, da gotovo sedaj tam v kotu moli pokoro, katero jej je naložil spovednik.

Usmiljenka je zarudela, a molčala; moj tovariš pa ni mogel vzdržati svoje nejevolje.

„Dosti dolgo“, rekel jima je razdražen, „smo molčé poslušali vaše neslanosti, toda vaša drznost, da še uboge usmiljenke ne pustite pri miru s svojimi budalostmi, presega vse meje in naravnost vama povem, da tega drugi popotniki kratko in malo ne trpimo“. Tudi drugi smo tem besedam glasno pritrdili. Vendar niso dosegle svojega namena; kakor da bi bil olja vlij v ogenj, tako sta hitela s svojimi zabavljicami.

Šola čč. šolskih sester zunanja in znotranja je torej vsega priporočila vredna.

Iz Hrenavice, dne 22. julija. Včeraj so imeli naši šolarji lep domač praznik. Obiskali so nas visokočastiti gospod kanonik in dekan postojnski. Imeli so zapovedano cerkveno pregledovanje in o tej priložnosti so blagoslovili šolski mladini novo šolarske zastavo.

Na prostem pred cerkvijo vvrstili so se dečki in deklice v dveh dolgih vrstah, pred farovžkim dvorcem postavil se je priprost altareček. Ob osmih so gospod kanonik blagoslovili zastavo. Z veseljem se ozirajo šolarji v belo banderee, ko se je prvokrat razvilo pred njimi. S primernim nagovorom, vspodbujajoč učence k ljubezni in k posnemanju tistih dveh svetnikov, katerih podobe vidijo na zastavi, namreč sv. Alojzija in Device Marije, izročé g. kanonik zastavo g. nadučitelju in mlademu šolskemu zastavničarju. Pridna učenka se zahvali v imenu družih šolarjev, češ, da teh podob, katere vidijo pred seboj, ne bodo nosili samo na šolski zastavi, ampak tudi v svojem srcu. Topiči zagrmé, zvonovi zapojó, procesija se zvrsti v cerkev, prvič s tako zastavico.

Bandero se je naročilo pri gospej Hofbauerjevi v Ljubljani in je iz lepega svilnatega damasta. Veljalo je 70 glđ. Delo je dobro. Če se take zastave naročajo, je pametno nekoliko več dati, pa potem trpi. Denar nabral se je v primeroma kratkem času med župljani. Bog poplačaj vsem dobrotnikom! Spodobi se, da se tudi šolarji zbirajo o procesijah in raznih cerkvenih svečanostih okrog svojega bandera. To je majhna podružnica v fari.

„Gospod, jaz sem svoj prostor tukaj ravno tako plačal, kakor vi, govorim torej, kar hočem in ni mi treba še le pri vas iskati dovoljenja.“ In zabavljanje se je znova pričelo.

„Škoda za tako mlado deklico, da se zapre v bolnico, boljše bi bilo, da bi ostala med svetom in našla zalega ženina“, nadaljeval je eden drznežev.

Tedaj pa je bilo tudi usmiljenki neslanosti dovolj; nevoljno zavrne zabavljevcu:

„Gospod, po svojih mislih gotovo duhovito govorite, vendar ne zamerite, jaz sem priprosta redovnica in ne razumem vaših učenih dokazovanj; le to bi vas prosila iz ljubezni do vašega blagega očeta, da mene pustite v miru, kakor vas jaz pustim.“

„Kaj, moj blagi oče, kaj vam to mar; kakor se zdi, hočete vi vse vedeti, poznati hočete mojega očeta, vedeti kako je blag in pobožen; ej, kaj človek vse zve na svetu; sedaj vidim, da so tudi redovnice vsevedne in nezmotljive, ha, ha! Ako bote tako lepo govorili, moral vam bom dati cekin za vašo vednost in zgovornost“.

Novic se nam tudi v Hrenovicah ravno ne manjka, pa sem že tak, da jih vam ne povem. Včasih je dobro, če človek kaj za-se ohrani. Pa morda drugikrat kaj.

Od Ljutomera. Ob času žetve, ki se je s zimskim ječmenom letos začela še v prvi polovici junija, nismo imeli zdatnega dežja. Vsled tega bo tudi otave malo, ker je suša travo ovirala pri rasti. Zemljo napojila je mokrina, ki se je zjutraj 7. julija vtila v podobi plohe. V Bunčanih je strela užgala gospodarsko poslopje. Dne 12. julija obiskal nas je pa močen vihar brez dežja, razmetaval je snopje po polji. Mi namreč pokošeno, oziroma požeto žito vezemo v precej debele snope, tako, da človek lahko z obema rokama snop obseže. Snope zložimo v „križ“ ali „križak“, t. j. po štiri snope položimo na zemljo navskriž, da je klasje na sredini skupaj, na to podlogo naloži se druga plast, potem tretja vrsta itd., vsega 22 snopov. Tako v „križake“ zloženo žito pustimo nekoliko dnij na njivi, da se tam posuši. Takozvanih „kozolcev“ za sušitev žita mi nimamo. Posušeno blago zatem domov pripeljano pospravimo v parme, odkoder si ga „mlatci“ zajemajo po štiri in štiri križe, t. j. kadar jim dela na skednju zmanjka, zopet napolnijo na „pôdu“ vse štiri kote, vsaki kot z 22 snopi. Ob dobri letini se iz „križa“ namlati zrnja po „drevénka“, kakor mi imenujemo mero, katerej podrugod pravijo „vagan“ ali „dva škafa“ ali dve mali vedri, 40 bokalov. Ko je razsajal omenjeni vihar, smo rž z večinoma že pospravili, pač pa je veter imel nepotrebno opravilo s pšenico, ker je „križe“ sporazdril in tako nekoliko zrnja gospo-

darjem odvezel. Blizo Središča žito deloma sproti vozijo mlatičem na gumno, in vsled tega mora isto sevda dolže ostajati na polji, zoper vetrove pa tukaj snopje okovarijo s kolom sred križaka. Kar se slednjič tiče dozdanje letine, ona je, hvala Bogu, v obče bogata.

Celjska okolica. Pridna občina Škofljaves se je pri ministerstvu pritožila zoper vrivanje nemškega jezika v ljudsko šolo v Vojniku, kamor so všolani otroci iz imenovane velike občine. Začetek takim pritožbam je storil vrlonarodni trg Šmarje. Naučni minister je tržanom vstregel in odgovoril, da se v tamošnji šoli morajo vsi nauki razlagati zanaprej samo s pomočjo slovenske besede; nemščine se pa smejo učiti le tisti otroci, katerih starši to želijo. Zoper nemški poduk so se po vzgledu Šmarja pritožile tudi zavedne občine: Žalec, Mozirje, Velenje, sv. Jurij ob železnici, Pirešica, Novacerkev, in številno drugih občinskih odborov. (O tem namerava „Domoljub“ priložnostno povedati več). Slovenski otroci bi morali po postavi znati toliko, kakor šolarji po nemškem delu dežele. Frajmaurarsko misleči „liberalci“ pa v naše učilnice silijo nemščino, tako se naši otroci učijo več, kakor nemški, katerim se ni treba učiti drugega jezika. Slovenski učenci ne morejo lahko toliko truda zmagovati ter zaostajajo v drugih za življenje potrebnih naukih. In to je voda za „liberalni“ mlin. Z malovednim človekom namreč „liberalec“ lahko gospodari po svoji volji. Saj skušnja spričuje, da ravno nevedneži prikivajo „liberalnemu“ početju. In kakor ono leto v Pirešici, tako so v najnovejšem času zapeljivi groši

„Čekin le za-se ohranite, gospod“, zavrne ga usmiljenka, „morda ga bote potrebovali za svojo ubogo mater, bolj kakor za-me“. Da pa bodete vedeli, da mi ni treba biti vsegavedni, ako poznam vašega očeta, pomnite to-le:

„Vi imate starejšega brata, ki je bil pred petimi ali šestimi leti blagajnik pri trgovcu K. v mestu L. Ko so blagajnico pregledovali, manjkalo je v njej pet tisoč goldinarjev in kakor se je dognalo, izmaknil jih je iz blagajnice vaš brat, da je ž njimi plačeval skrite svoje dolgove. Vaš oče, mož poštenjak, je moral v pozni starosti tako sramoto doživeti pri svoji družini. Ves potrht hitel je k trgovcu ter ga solzeč prosil za božjo voljo, naj to stvar potlači iz usmiljenja do njegove sive glave in z ozirom na pošteno ime, ki ga je dotlej vživala njegova hiša. Trgovec je res to storil in zakril vso stvar; očetu pa je bila stvar prehuda, vela starost njegova ni bila kos prenesti tako težkega udara, kmalu se je vlegel v grob. Najmlajši sin tega očeta ste vi, trgovec pa, ki je otel vašo družino največje sramote, je . . . moj

umirajoči oče“, končala je usmiljenka svojo zgodbo. — Smrtna tihota sledila je tem besedam, le ihtenje usmiljenke se je slišalo v vozu. Nobeden pričujočih ni mogel spregovoriti besedice. Na sledeči postaji izstopila sta drzneža ter se presedla v drug voz. Oddahnili smo se, ko sta nas zapustila drzna mladenci, osramotena, kakor sta zaslužila. Podlost njuna se je pokazala v vsej goloti, kakor plemenitost usmiljenke in nje očeta v izredni lepoti. Imeli smo pred seboj hčer, ki je v cvetu svoje mladosti zapustila svet in bogastvo, ter bolnikom in revežem posvetila vse svoje moči, zato pa mora za plačilo požirati zaničevanje.

Preteklo je od tedaj kakih deset minut, ko nas vrže nenadoma silen sunljaj z naših sedežev; iz vseh vozov čuli so se klici na pomagaj, stroj pri železnici je hreščal ter se zadiral v tla, odskočil je od tira. — Sreča velika, da je bila večina popotnikov nepoškodovana, le v prednjih vozovih je bilo nekaj pohabljenih; strojevodja in kurjač bila sta zelo poškodovana in tudi nekaj potnikov; med njimi si je

nemškega „šulferajna“ odprli oči kristijanskim možem, da so nemškutarskemu „liberalizmu“ dali slovo tudi v Škofljivesi.

Dobrna. Povodom poroke cesarske Visokosti nadvojvodinje Marije Valerije z nadvojvodo Frančiškom Salvatorjem je dne 31. julija velečastiti gosp. dekan Gajšek popeval slovesno sv. mašo. Pri službi Božji videl si občinske in šolske odbornike, učitelje z učenci, tujce-topličarje in domače cesarju iskreno udane državljane. Iz cerkve se je mladež razvrstila na dva prostora, kjer so jo prijatelji njeni primerno pogostili. Odtod so učenci šli v šolsko poslopje. Tu je gospod dekan kot krajnošolski načelnik razložil pomen dneva, potem pa je gosp. nadučitelj Voglar slavil čednosti visoke neveste ter vzpodbujal poslušalce, naj bi v svojem življenji vselej ravnali po krasnem geslu: Vse za vero, dom, cesarja! Mladi rodoljubi so odgovorili tako, da so slavnej družini premilega vladarja zaklicali trikrat: „živio“! Zatem so otroci popevali in deklamovali. Navzoči gostje so občudovali učitelje in učence. Vse je namreč bilo izpadlo izborna. Pred razhodom se je med dečico razdelilo blago za raznovrstno obleko. Vse darove današnje so oskrbeli gospodje: Brauner, Cerkovnik, Frohner, Gajšek, Karba, Korenak, Orosel, dr. Paltauf, Rauch, Wetzther, Zidar. Torej sami domači dobrotniki. Popoldne so pa topličarji v prid šoli osnovali tombolo. A zvečer je na topliškem trgu svirala godba. Istočasno so praskale rakete. Bodi še pristavljeno, da je tudi cesarska zastava vihrala na občinski hiši ter spominjala, da je hči svetlega cesarja danes pred oltarjem v Išlo roko podala za zakonsko zvezo.

zlomil nogo tudi oni mlad človek, ki je bil tako piker in zloben do usmiljenke. Ker nobenega zdravnika ni bilo pri rokah, prevzela je usmiljenka skrb za ranjence, med njimi tudi za svojega zasmehovalca. Ko je zdravnik prišel, pomagala mu je obvezati poškodovano nogo, in ker je zdravnik rekel, da je bolnik v nevarnosti, odložila je usmiljenka nadaljno pot k umirajočemu očetu, ki je gotovo z vsem potrebnim oskrbljen, ter ostala pri bolniku, od vseh zapuščenemu.

Drugo jutro, ko je ranjencu došla pomoč, je odpotovala, a bilo je že prepozno, oče je med tem že izdihnil; desnica, ki je toliko dobrot delila, je mrzla, onemogla in ljubezni polno srce je nehalo biti. Ob mrtvem truplu se je razjokala blaga hči, dobro vedoč, da jo je umirajoči oče blagoslavljaj, ko je ravno izpolnovala krščansko dolžnost do bližnjega ter zatajila svoje srčne želje, še enkrat živemu očetu zreti v dobrotni obraz. — Pravi junaki svetu večinoma skriti ostanejo.

Pristava pri Dobrni. (Z letino) smo prav zadovoljni. Solnce in dež sta namreč rastlinstvu jako ugajala, tako, kakor si je gospodar vreme zamogel želeči ravno sam. Sena je vzrastlo obilno. Tudi sedaj je po polji in po vrtih vse krasno. Izmed sadja se nam jabelk in orehov obeta precej, hrušek in češpelj bode malo. Trta je pa z grozdem dovolj bogato obložena. T. D.

Od Mure. (Čudne spake) so o svojem času nemški pismarji napravili iz lepih slovenskih imen krajevnih, ker so jih po nepotrebnem predstavljali na nemški jezik. Tako na primer: V prijaznih Slovenskih Goricah menda niso razumeli celó imena za „Senarsko“ selo in so bržčas mislili, da beseda prihaja od izraza „Svinja“, a to se nemški reče „Schwein“, selo ali vas pa „Dorf“. Vsled tega so preložili in do novejšega časa po pisarnah pisali ime „Schweindorf“. Še le pred nekaterimi leti je občini na prošnjo gosposka dovolila, da se sedaj ne piše več „Schweindorf“, ampak „Heudorf“, ker je imenu „Senarsko“ za podlago beseda „seno“, a to v nemščini pomeni „Heu“. Sicer pa: Občina bi ravnala najboljšo, ako bi pridržala samo slovensko ime in to ime vselej rabila tudi pri nemških pismih. Kdo li bi nadalje zamogel dopovedati, kako vse so marsikatero drugo ime po pisarnicah brezmiselno predstavili in sploh skvarili. Na Murskem polji so, recimo, slovensko ime „Nóšinci“, kakor isto izgovarja ljudstvo, prekrstili v „Noršenci“ ter predstavili v „Urschendorf“, ime „Bánovci“ skazili v „Wanofzen“, „Búnčani“ zveržili v „Wantschen“, „Ivánjci“ pokvečili v „Iswanzen“ itd. Vasi Pristava in pa Grlava sta med malim številom krajev, ki so se gledé imena rešili pred skazimojstri. Tudi krasno slovensko ime „Slavatinci“ pri sv. Juriji ob Ščavnici so „zlepšali“ v „Slábotinci“ in „Slabotínzen“. In ta vrla občina je nedavno poprosila, naj bi se ime v prihodnje smelo pisati „Slávatinci“, oziroma v „nemškem“ (kaj še več?) jeziku „Slawatinzen“. Gosposka je, kakor pišejo časniki, prosilec vstregla. Toda z grozno-nemško besedo „Slawatinzen“, če je to resnica, slovenska občina iz lepega imena svojega, ki bi ga naj v obliki „Slavatinci“ varovala in rabila nespremenjenega tudi za slučajna nemška pisma, pač nikakor ni odstranila čudne spake.

Štajarsko. Svetli cesar so požarnej brambi v Vidmu poslali 80 gld. podpore. Za deželno razstavo v Gradcu so pa podarili 100 cekinov, da jih dobi kmet-konjerejec. Za razstavo je naglašeno okoli 600 konjev, a prostora je samo za 300 glav. — V Mariboru so se zbrali k prijateljskemu shodu tisti gospodje, ki so pred 25letji dovršili tam osmi razred gimnazijski ali latinsko šolo. Med njimi bil je tudi vrli g. Petelinšek, ki je danes čislan kmet v Špitaliču

pri Konjicah. Okoliščine so bile namreč nanesle, da je imenovanec moral prevzeti domače gospodarstvo. Izmed kmetov, ki so dovršili gimnazijo, sta dopisniku znana še gg.: Misija v Borcéih blizu Ljutomera in Mastén v Pušincih tik Ormoža; znani pesnik gosp. Flegerič pa je bil že učitelj na gimnaziji ter je knjige zamenjal s plugom pri svoji rojstni hiši v Vodráncih poleg Središča. — Vsled deževja in snega po planinah je Mura dné 13. julija preplavila po gornještajarskih krajih polja, vrte, ceste. — Dné 12. julija je huda ura razsajala med Kogom, Središčem in Jeruzalemom. Pri sv. Bolfanku je strela udarila v zvonik in usmrtila cerkvenika Rubina, ko je zvonil. V sosednjem Vitau je pa strela užgala Kočevanjevo prešo, a v Kajžarji Mlinaričevo viničarijo. Ob enem je zgorela tudi Vojskova preša,

Vogrinu in Zabavniku pa kleti. — V Lembergu pri Šmarji so v Polajšarjevi hiši bivajočo prevžitarico Pezdelšek zjutraj našli mrtvo v postelji; neki hudobnež jo je zadavil baje iz starega sovraštva. — Gosp. dr. Petrič, sodnijski pristav v Brežicah, se je v Savi kopal, v vodi ga je zadel mrtvoud, da je umrl. — Železnični uradnik g. Vetter, s Studenca pri Ljubljani, je kopajoč se v Savi blizu Hrastnika utonil. — Deklica Poznič se je pri kopanju v Savini utonila. — Pernotov hlapec Hrastnik blizu sv. Pavla vtopila. — Pernotov hlapec Hrastnik v Misu pri Slovenjigradu se je v Dravi kopal in je utonil. — Urša Muzgova v Kolovratu pri Gornjigradu je svojega desetletnega sinka učila, kako da naj Jožefu Vratniku na streho spusti rudečega petelina. Fantek je ubogal, s tem pa materi in sebi posvetil v luknjo.

Cerkev in šola.

Višja slovenska dekliška šola v Ljubljani.

Početkom šolskega leta 1890—91 bode se v uršulinskem zavodu v Ljubljani otvorila slovenska višja dekliška gospodinjstva šola, katero podpirati je tudi visoki deželni odbor kranjski blagovoljno obljubil.

Smoter te šole je: vzrasle deklice, ki so dovršile ljudsko šolo, temeljitejšo, kakor je to v ljudski šoli mogoče, izvežbati v vseh potrebnih znanostih in spretnostih, katere zahteva stopinja sedanje naobrazenosti, kakor tudi teoretično in praktično seznaniti jih z vsemi strokami in opravili domačega gospodinjstva. — Da bode imela ta naprava trdno osnovo, opira se vzgojevalni načrt povsem na podlago prave krščanske npravnosti.

Poučevale se bodo deklice obširneje v poučnih predmetih ljudske šole, osobito z ozirom na praktično uporabo v življenji, poleg tega vpeljale se tudi v znanstvenost literature, logike, stilistike, v pouk o umetnijah, risanju, tujih jezikov (nemški jezik, potem laški, francoski, angleški), gospodinjstva, vzgojeslovja, petja, godbe (gosli, citre, glasovir, orglje). — Deklice si morejo prisvojiti temeljito izvežbanost

v vseh delih, spadajočih v žensko področje, kakor tudi dovršeno izurjenost v umetnih ženskih ročnih delih. — Šola obseza 3 letnike. V prvem letu se deklice poleg drugih predmetov seznanijo vsestransko z gospodinjstvom poslovanjem v hiši: red, hišna oprava, prirejevanje, čiščenje in popraviljanje perila in obleke, razsvetljava itd.; drugo leto vrtnarstvo: cveticoreja, zelenjadoreja, sadjereja itd.; tretje leto praktično v kuhinji. Za sprejem v višjo dekliško gospodinjstvo šolo se zahteva dovršeno 14—16 leto in zrelost 8 razredne ljudske šole ali če dotična kandidatinja s sprejemnim izpitom dokaže sposobnost za višji pouk.

Mesečna plača za učila in razne stroške znaša 5 gld. Knjige se lahko večidel izposodijo v zavodu.

Opozorujemo še, da se višja dekliška šola ne otvori le za gojenke v penzijonatu, marveč tudi druge deklice si lahko pridobé vstop pod zgoraj navedenimi pogoji, k čemur tudi najuljudniše vabi predstojništvo uršulinskega samostana, katero sprejema kandidatkinje in radostno podaje vsa potrebna in natančniša pojasnila.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Poraba lesa od sadnega drevja. Velikokrat se nahaja nespametna navada, da se odžagana ali posekana stara sadna drevesa, ki imajo še čisto zdrav les, porabijo za kurjavo. Koliko več bi zalegel ta koristen les, ko bi ga prodali. Les jablan in

črešenj, zlasti prvi je prav pripraven za finejša strgarska dela, za čaše (kupice), cevi za smodke, posodice za pepel, svečnike, okvirje za fotografije itd. in se dalje mnogovrstno rabi za palice ali zobove pri mlinjskih kolesih in drugih strojih, kakor tudi,

enako slivovemu lesu, za rogove pri kuhenjskih nožih. Hrušev les se posebno dobro porabi za posnemanje ebenovega lesa. Star črešnjev les je jako dragocen za izdelovanje hišne oprave in furnirja; mlad črešnjev les se dá porabiti tudi za pipine cevi, zlasti šibkeji je pripraven za to, ker se rad razkolje, upogiba in polira. Tako nam je tudi mrtvo sadno drevje koristno.

Drag konj. Sloveči brzonogi konj, z imenom „Or moude“, ki ga je vojvoda westminsterski na Angleskem prodal Don Juan Bacon-u v Buenos-Ayres v Ameriko, je nastopil pred nekaj dnevi pot iz Angleskega čez morje v Južno Ameriko. Kup znaša 14 tisoč funtov šterlingov ali v našem denarji 167 tisoč 440 goldinarjev, najvišja cena, ki se je kedaj izplačala za takega konja.

Ječmenove pleve kot zdravilo. Ječmenove pleve se dobro porabijo, ako se skuhamo ali poparijo ter dadó konjem, ki imajo tako imenovano črvivost. Rabijo se pa tako-le: Skuhaj ali popari 2 do 3 kilograme plev očiščenih od prahu, je pomešaj dobro z ovsem in plevami ter je pokladaj trikrat na dan. Čez teden ali štirinajst dni se na ta način črvi odpravijo. To zdravilo se mora pa rabiti toliko časa, da ni več črvov zaslediti.

Čebele vremenski preroki. Mnogotere skušnje kažejo, da čebele s svojim obnašanjem z največjo zanesljivostjo že naprej napovedujejo, da se bliža huda ura. Že več ur pred hudim vremenom, celo če ni nobenega oblaka na nebu videti, so čebele nenavadno zbadljive in razdražene; ostanejo pa popolno mirne, čeprav se pokažejo žugajoči črni oblaki, ako se nevihta tam ne razlije in ne zmenè se opravljajo svoje delo. Večletna opazovanja dokazujejo, da ne napoveduje ne barometer (zrakomér) ne hygrometer (vlagomér) tako zanesljivo hude ure, kakor obnašanje čebel.

Kako ugnati bojevitiga petelina. Gospodinja si je kupila majhnega, lepega petelina, a večji in stareji petelin, do sedaj edini gospodar na dvorišču, ga začne precej napadati ter ga vedno preganja. Svetovali so gospodinj, naj večjemu noge zveže tako, da bode mogel sicer hoditi, ne pa teči, kar je tudi storila z volneno nitjo. Veliki prepirljivec je postal v nekoliko dneh popolno pohleven in ni nagajal malemu tudi potem ne, ko so mu noge zopet razvezali.

Gliste preženeš iz cvetličnih loncev na razne načine. Naj nekatere tukaj povemo: 1. Stresi 125 gramov gorčične (ženofove) moke v veliko, z

vodo napolnjeno škropilnico ter pusti vse eno uro stati. Če s to vodo posode zaliješ, pridejo gliste gotovo na površje. — 2. Kafrina voda je tudi gotov pripomoček. Košček kafe se raztopi v špiritu in potem nekoliko z vodo pomeša. Ta tekočina se včasih premeša, čez nekaj dni skozi platno precedi in potem porabi za prilivanje. — 3. Razreži ali zribaj divjega kostanja, vlij nanj vode ter pusti en dan ali dva dneva stati, potem se vlije v cvetlični lonec. — 4. Ako položiš nagnjito jabelko na prst v posodi, pridejo gliste, ki so v loncu, venkaj in lezejo na jabelko. — 5. Tudi polivanje prsti s toplo vodo, ki ima od 35 do 37 stopinj R., gliste gotovo umori.

Molje po hišni opravi in preprogah najlože pokončaš s tem, da čez dotično reč, v kateri se molji nahajajo, razprostreš vlažen prt in ga pogladiš z dovolj vročim gladežem (likavnikom). Soparica, ki se pri tem napravi, prešine tkanino ter pomori mrčes in tudi zalego. — Če hočeš blazine obvarovati moljev, je neki prav dobro vanje djati nekoliko ravno razcvetenih konopelj.

Plevel po leti in jeseni. Ker seme plevela večinoma po leti in jeseni zori, se mora pač gledati na to, da se prej spravi z njiv, predno dozori. A ravno o tem času so kmetovalci nasproti plevelu nekako vnemarni in prizanesljivi. Ako bi ga o pravem času izpulili in ne pustili dozoriti, bi si za prihodnje leto marsikatero delo in nevoljo prihranili. Če izruješ plevel, predno zaseje svoje seme, ti ni treba prihodnje leto znabiti sto drugih plevelov izpuliti.

Jeklena peresa se ne snažijo dobro, če se zbrisujejo s platnenimi, suknenimi ali drugimi snovmi, ker za temi rečmi vselej vlakna zaostajajo. Najboljši je svileni papir, ki črnilo dobro popije in nič vlaken ne zapusti.

Zoper ščurke in mravlje po hišah, vzlasti kuhinjah, pravijo, da je petrolej dober pomoček; kjer se ž njim polije, ondi smrdi tem mrčesom in se jim kraj tako zameri, da ga zapusté — sevéda v veliko žalost gospodinj in kuharic.

Tržna cena v Mariboru. Pšenica 6 gld. 40 kr., rž 4 gld. 50 kr., ječmen 4 gld. 40 kr., oves 3 gld. 70 kr., koruza 5 gld. 30 kr., proso 5 gld. 50 kr., hajdina 5 gld. 10 kr., krompir 1 gl. 70 kr., vse po hektolitru; kilo fižole 8 kr., leče 28 kr., graha 20 kr., govedine 56 kr., teletine 56 kr., svinjetine 56 kr., slanine (špeha) sveže 60 kr., povojene 70 kr.; liter prosenega pšena 10 kr., piva 20 kr., jesiha 20 kr., mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr., jajce 3 kr.

Razne vesti.

(**Družba sv. Mohora**) je gledé števila udov zopet letos prav hvalevredno napredovala. Lani je namreč štela nekaj čez 46 tisoč, letos jih ima nad 48 tisoč. Najbolj se je to leto pomnožilo število udov v lavantinski škofiji; ondi jih je namreč nad tisoč več, kakor preteklo leto. Ako lanski koledar primerjam z sledečim pregledom udov za letošnje leto, vidi se, kako je družba napredovala gledé na število udov, katerih ima letos:

1. Goriška nadškofija	5.819 udov.
2. Krška škofija	4.120 "
3. Lavantinska škofija	15.493 "
4. Ljubljanska škofija	18.873 "
5. Tržaško-Koperska škofija	2.386 "
6. Sekovska škofija	249 "
7. Somboteljska škofija	124 "
8. Zagrebška nadškofija	358 "
9. Senjska škofija	103 "
10. Poreška škofija	68 "
11. Videmska nadškofija	140 "
12. Razni kraji	154 "
13. Amerika	197 "

Skupaj 48.084 udov.

(**Iz Loke pri Dobrni**) se nam dné 3. avgusta naznanja, da je po tamošnjih hribih deževalo na dan sv. Jakoba, a vsled navstale vročine je suša po njivah in travnikih jako občutljiva, po dolinicah še ne tako; po višinah sušijo se tudi studenci.

(**Stari goldinarji**) še niso prišli popolnoma ob veljavo. V državnej blagajnici na Dunaji bodo denar menjavali za polno ceno še celo leto, kar je „Domoljub“ itak že povedal. Brezvestni ljudje pa že ponekod iščejo stare goldinarje in jih kupujejo pod slepo ceno. Kdor še te vrste denar ima, temu bodo domoljubni trgovci in drugi prijatelji ljudstva, kakor upamo, radi menjavali za polno ceno.

(**Klobuk z glave!**) V Riedu na Gornje-Avstrijskem je bil na 14 dnij ostrega zapora obsojen protestant Robert Benedens, ker je na Telovo gledal procesijo, ne da bi bil klobuk vzel raz glavo. Zagovarjanje s tem, da ni katoliške vere, pred sodnikom ni pomagalo nič.

(**Strela ubila**) je na pašniku mesta Črnovice v Bukovini dné 16. julija dva pastirja in četvero goved.

(**Toča pobila**) je po raznih krajih na Češkem, tudi v Moščenicah in po okolici v Primorji.

(**Iz Tržiča na Primorskem**) slovenski prijatelj piše: Dne 16. julija proti večeru je začelo naenkrat zvoniti z vsemi štirimi zvonovi v tukajšnji farni cerkvi. Mislim sem, da je kje nastal požar ter hitim

vprašat hišno gospodinjo, ali to zvonijo vsled ognja. Ona mi pojasni, da tako je tukaj navada zvoniti, kadarkoli novega zemeljskega državljenca — krstijo.

(**Na Tirolskem**) imajo letos izredno veliko dežja. Iz Rattenberga se poroča, da je ob prazniku svetega Mohorja skoz 46 ur neprenehoma deževalo. Vsled tega so nalivi povzročili zdatno škodo. Naposled je še sneg pobelil zemljo. Iz Epana pa pišejo, da se tam ljudje ne spominjajo tolike mokrote in zime za mesec julij, kakor je to bilo letos.

(**V gostilnici na Ogerskem.**) Natakar gostu: Dobro jutro, gospod, ali ste dobro spali? — Gost: Nisem posebno dobro spal, vendar boljše gotovo, kakor stenice v moji postelji, ki gotovo celo noč niso zatisnile oces.

(**Hud vihar**) je dne 17. julija razsajal po Angleškem, Belgijskem, Holandskem in po severnem Francoskem. Toča je na Angleškem na mnogih krajih vničila žetev. Burja je oškodovala telegraf, ki veže Brusel v Belgiji in Pariz na Francoskem. Več ljudi je umrlo vsled strele. Istega dne je tudi v Ameriki bila silna burja, pred njo pa neznosna vročina, vsled katere so ljudje umirali.

(**Na Španjskem**) je vojak Izak Peral izumil bojno ladjo, ki se lahko spusti pod morje z ljudmi in s topovi ali kanoni. Izumitelj je vzgledni katoličan. In to je bilo vzrok, da so prostozidarski časniki o njegovem imenu skraja molčali ali pa se norčevali, le naj bi svet ne verjel, da je kaj posebnega znal izumiti zvesti sin matere cerkve. Toda sedaj ime izumiteljevo poznajo v vsakem kotu na Španjskem.

(**Redek gostilničar.**) Na Virtemberskem živel je gostilničar, ki nobenemu pivcu ni pri eni pijači več dal, kakor bokal vina. Ako je kdo hotel več imeti, zavrnil ga je: „Dovolj imaš, pa še drugo pot“. — Tedanji vojvoda Virtemberski sliši o tem gospodarju, ter pride ob priliki, ko gre z lova s svojo lovsko družbo, v njegovo gostilnico, z namenom, da gospodarja poskusi. Ta prijazno in vljudno sprejme imenitno gospodo, ter ji pridno donaša pijače; ko ga vsak dobi svoj bokal, tedaj ga več neče prinesiti. Tedaj mu pravi vojvoda: „Ali me poznate, da sem jaz vojvoda Virtemberski in torej vaš gospodar? Čemu se torej branite?“ — „Vem“, pravi gostilničar, „kdo da ste, toda v svoji hiši sem jaz gospodar in tudi vojvoda se v njej ne sme vpijaniti.“

(**Kedaj se vendar sme krasti?!**) Advokat zagovarjal je dva tatova pred sodiščem, od katerih je prvi kradel ponoči, drugi po dnevu. Na to se je opiral zagovornik ter rekel v svojem govoru: Državni

pravdnik je pri mojem prvem obtoženeu rekel, da je pri njem krivda toliko večja, ker se je drznil krasti pri belem dnevu; pri drugem pa je zopet zatrjeval, da je pri njem krivda tem večja, ker je kradel po noči, jaz bi torej vprašal gospoda: „Kedaj pa potem smejo ti vrati krasti?“

(Skopuh na smrtni postelji) pokliče notarja, da bi mu napravil postavno veljavno oporoko (testament). Notar začne pisati in med drugim pravi: „Jaz imenujem za glavnega dediča...“ „Kaj še“, seže skopuh v besedo. „Jaz ne imenujem nobenega dediča, za menoj ne bo nikdo dedoval, dokler sem živ, ne dam nič iz rok.“ — „Torej vi nikomur nečete nič dati“, pravi notar, „dobro, kaj pa ali bi pa posodili?“ „To pa to, posodim pa že“, reče skopuh. „Torej pa tako-le zapišimo“, pravi notar: „Jaz posodim do sodnjega dne...“ „Dobro, dobro“, pravi skopuh in oporoka je bila kmalu narejena, ker skopuhu ni bilo treba nič dati, ampak je le posodil — žal, da na slabe obresti.

(Kaznovana prevzetnost.) Mlad grof in grajščak je bil tako prevzet, da se mu kmetje v njegovi vasi niso smeli bližati; Bog ne daj, da bi mu kdo roko ponudil v pozdrav. „Svojemu grofu ne smete podajati v pozdrav svoje kmečke umazane roke, ampak oddaleč mu morate skazovati svoje spoštovanje.“ Kmetje so obljubili, da bodo natanko spoštovali to zapoved. Nedavno potem vozil se je grof po bližnjem jezeru; nenadoma pa ga zaloti sredi jezera vihar; predno privesla h kraju, prevrne mu vihar čoln in vrže grofa v jezero. Grof skuša plavati, a bilo je do kraja še daleč in vpije na pomoč. Kmetje slišijo vpitje, hitijo na breg ter hočejo vtopljenceu na pomoč. Toda, ko zagledajo grofa, spomnijo se njegove zapovedi, da smejo le oddaleč njemu skazovati svojo vdanost, zato stojé mirni na bregu, in oddaleč opazujejo, kako se grof bori s smrtjo. „Pomagajte!“, kriči grof. „Ne smemo“, pravijo kmetje, „imamo preveč vmazane roke“. Ko pa je grofu res voda že v grlo tekla, se vendar nekaterim zasmili, da pozabijo krivice, s katerimi jih je stiskal ter ga s čolnom rešijo smrtne nevarnosti. — Mrzla kopel v jezeru je ohladila grofovo prevzetnost; spoznal je, da je tudi kmetova žuljeva roka spoštovanja vredna, le da je poštena.

(Tolažljivo.) Tujec pride v brivnico: „Zob bi si dal rad izdreti, pa to vam povem, da ima zelo močne korenine. Ali si ga upate izdreti?“ — Brivec: „Bodite brez skrbi, zob mora ven, če gre ž njim tudi pol čeljusti.“

(Osivel v svoji službi.) Sodnik beraču: „Zaradi beračenja vas zapremo na 24 ur v ječo.“ (K stražniku): „Odpeljite ga precej v lknjo!“ Berač: „Prosim, gospod sodnik, ali bi bilo mogoče, da bi svojo kazen

še le jutri prestal?“ — Sodnik: „Zakaj?“ — Berač: „Zato, ker je danes petek beraški praznik in godila bi se mi velika krivica, ko bi ta dan ne mogel z drugimi tovariši od hiše do hiše; samo petek je naš, torej ga tudi meni pustite.“ — Tako govoré le skušeni, osiveli — v beraški službi.

(Čudna služba.) Kakor znano, ljudje tudi po časnikih iščejo službe; tako je bilo brati tudi v nekem amerškanskem listu to-le naznanilo: „Mlad, zdrav človek išče mesta kot zet pri kaki ljubeznjivi in bogati družini.“

(Čudno a vendar resnično.) Ko se sprehajam po pokopališču, zapazim večkrat, da imajo tisti na grobovih največje križe, ki so bili v življenju brez njih; nasproti pa so brez križa grobovi trpinov, ki so bili v življenju ž njimi obloženi.

(Uganjka.) Kdo je ubogi, nesrečni siromak — ki z glavo mora po stopnjicah čez tlak? — Žebelj na čevlju.

Carbolineum.

Ker pride med trgovino mnogo sredstev, ki nimajo s pravim carbolineumom nič drugega skupnega, nego ime, ne bode škodovalo, ako preiščemo, katere lastnosti more imeti pravi, delujoči carbolineum. To ime znači neko posebno olje, ki stori les 3—4krat vstrajnejši ter ga varuje gliv, gnjilobe in črvojedine. Da pa se to doseže, imeti mora carbolineum naslednje lastnosti: 1. kolikor mogoče veliko specifično težo, da se s svojo lastno težo globoko v les vglobi; 2. mora biti dovolj opolzel, da ga ne more dež sprati; 3. mora uničevati lesno beljakovino in kali gliv končavati. — Vseh teh lastnosti pa nimajo druga takoimenovana karbolna sredstva, ker imajo premajhno specifično težo, zato se svari pred njimi.

Posebno izvrstno sredstvo **Barthlov izvirni carbolineum** je mastno težko olje, specifična teža 1.14, ki se namaže na les kakor firnež, daje lesu 3—4krat večjo vstrajnost in ni strupen in ogenj se ga rad ne prime. Dotični predmeti se namažejo po letu z mrzlim, po zimi z gorkim carbolineumom; za prevlak je dober vsak čopič. Ako se imenovanemu olju primešajo prstene barve, se podeli ob enem lesu različno vnanjost. Ako se v vročih poletnih dneh rabi po hlevih, močno razkužuje in zabrani pri živini nalezljive bolezni. Železo zabrani pred rjo in tako namazanega lesa ne glojejo živali. Istotako deluje proti mokrotnim stenam. Vrh tega je jako cenen in izdaten, ker se z 1 kilogr. namaže lahko 5—6 kvadratnih metrov. Svojim p. n. bralcem priporočamo, da poskušajo to sredstvo. (1)

Razločno ponavljamo, da se na naročevanje brez h kratki poslane naročnine ne ozira.

Opravništvo „Domoljuba“.

Tržne cene v Ljubljani

dne 6. avgusta.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	1	Špeh porojen, kgr.	—	70
Rež,	4	6	Surovo maslo,	—	80
Ječmen,	4	58	Jajce, jedno	—	2
Oves,	3	25	Mleko, liter	—	8
Ajda,	4	87	Goveje meso, kgr.	—	59
Proso,	4	55	Telečje	—	64
Koruz,	5	4	Svinjsko	—	66
Krompir,	2	15	Kostrunovo	—	36
Leča,	10	—	Pišanec	—	45
Grah,	9	—	Golob	—	15
Fizol,	9	—	Seno, 100 kgr.	1	45
Maslo, kgr.	—	90	Slama,	1	45
Mast,	—	70	Drva trda, 4 mtr.	6	40
Špeh svež,	—	66	" mehka, " "	4	40

Vodnikovo kamenosekarstvo

v Ljubljani, kolodvorske ulice,

častiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je preskrbelo na novo z raznimi spominki svojo **največjo zalogo vsakovrstnih nadgrobnih spomenikov** ter se priporoča istim za obilno naročbo. Prečistim farnim predstojnikom se najuljudneje priporoča za naročbo **umetnih cerkvenih del**, kakor **altarjev**, **obhajilnih miz** itd., sploh vsega v to stroko spadajočega dela po najnižji ceni. (15—10)

Najnižje cene.
Največji izbor.

Preobleke.
Popravila.

L. Mikusch,
 tovarna dežnikov,
 Ljubljana, Mestni trg 15.

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas

G. Zechmayer, Nürnberg,

Obrazci zastoj. (15—4)

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 21. avgusta.

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujavi lesni pomaz

BARTEL-ov izvirni carbolineum

varuje trajno (16—5)

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, osterjenjem in žuželkami. V vseh razkazuje.

1 kgr. zadostja za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno zagotovljena. 5 kgr. 1'50 gld., 100 kgr. 16 gld. z Dunaja.

Najcenejša karbolna kislina, karbolno apno, kolomax.

Mihael Barthel in drugovi,

kemijska tovarna v Ratisboni in na Dunaji, X. okraj, Kespergasse Nr. 20. (Ustanovljena 1781.)

Zaloga imata brata Eberl v Ljubljani.

J. & S. KESSLER v BRNU,

7 Ferdinandove ulice 7.

Največje, najcenejše zalogo pomladanskega in letnega blaga.

Poletensko

grebenasto sukno,

ki se dá prati in je jako elegantno in trdno za gospode, dvajsetih boj, 20 cm. širokosti za

celo obleko

6'5 metra le 3 gld.

Kdor le jedenkrat kupi, prepriča se, kako izvrstno se dá prati in kako trdno je.

Brnska sukna

se razpošiljajo po čudovito nizki ceni in sicer:

po gl. 3'75 3-10 m. za celo obleko.

po gl. 5'50 3-10 m. za boljše obleko.

po gl. 8'50 3-10 m. za fino obleko.

po gl. 6'— 2-10 m. za ogrtač, franc. piquet-gilet za gl. 1'50,

Blago za talarje za prečast. duhovščino (tudi za poletne suknje) 1'20 m. široko, meter gl. 1'50

Črni peruvienne in doskins za salonske obleke po 3-25 m. od gl. 10'— naprej.

Modno blago za gospé.

Karirano in črtasto blago 60 cm. šir. za ponočne suknje in otroška oblačila, 10 m. gl. 2'50.

Joupen in trojično blago v vseh modnih barvah 10 m. prve vrste gl. 3'50, druge vrste gl. 2'80.

Kupi se o priliki! Zefir blago, pristno in krasne barve, 75 cm. široko 10 m. le gl. 3'50

Brokat- in Jacquard-blago, 60 cm. široko, vsa h možnosti barv, 10 m. gl. 3'60.

Doris, najnovejše karirano modno blago, čista volna, 10 m. prej gl. 10, sedaj le gl. 6'50.

Nervy, 90 cm. šir. nežno črtano modno blago v najnovejših barvah 10 m. le gl. 4'50.

Kašmir, dvojna širjava, črno in barvano, 10 m. 4 gl.

Volneni atlas, dvojna širjava, volneno blago, črne in drugačene modne barve 10 m. gl. 6'50.

Modrotiskan kretan, 10 metrov gl. 2'50 in gl. 3'20.

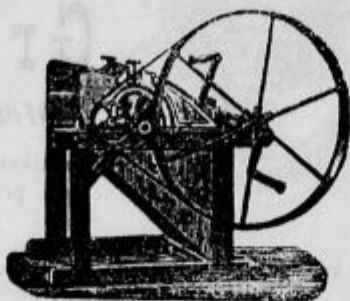
Elegantno in bogato omišljeni uzorci se pošiljajo gospodom krojačem brezplačno.

Ceniki o perilu za gospode in gospé, o galanterijah, uzorci sukna in rezanega blaga brezplačno in franko. Pošilja se s poštnim povzetjem. (16—9)

Loterijske srečke.

Trst	26. julija:	11,	15,	34,	64,	47.
Ljubljana	26. julija:	1,	56,	57,	4,	59.
Gradec	2. avgusta:	31,	49,	16,	25,	35.
Dunaj	2. avgusta:	44,	84,	90,	53,	14.
Brno	6. avgusta:	61,	25,	33,	60,	32.
Praga	30. julija:	30,	37,	13,	62,	61.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive,
vinske in sadne stiskalnice,
priprava za odstranjenje peronospere,
mlini za grozdje in sadje,
avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovejša
sestava
v raznih
velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za
ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.
Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno
izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

(20-9)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

„Zum gold.
Reichsapfel“

J. PSERHOFER-ja

lekarna
na Dunaji,

I., Singerstrasse šte. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, zaslužio po vsej pravici poslednje ime, ker je v resnici premnogo bojeznij, pri katerih te kroglice izvrstno pomagajo. Že mnogo desetletij razširjene so te kroglice splošno, mnogi z dravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Škatljica s 15 tacimi kroglicami stane 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, stane s poštne prosto pošiljavo: zavoje kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne odpošlje.) — Prosi se, da se zahtevajo izrečno

Pserhoferjeve kričistilne kroglice in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovnem navodilu za rabo ime **J. Pserhofer** in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferjev. Lonček 40 kr. S frankovano pošiljavo 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. Steklenica 50 kr.

Američansko mazilo za protin 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog Škatljica 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Balzam za gušo flakon 40 kr., s frankovano pošiljavo 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodcu, slabemu prebavljenju itd., steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam steklenica 50 kr., mala steklenica 12 kr.

Fijakarski prašek proti kašlju itd., škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavo 60 kr.

Tannochinin-pomada 2 gld. **J. Pserhoferja**, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, škatljica

Univerzalni obliž prof. **Steudela**, domače sredstvo proti ranam, oteklinam itd., lonček 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Universalna čistilna sol **A. W. Bullrich-a**. Izvrstno domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljenja, škatljica 1 gld.

Razven tu omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se predmeti, ki bi slučajno ne bili v zalogi, preskrbe na zahtevanje točno in cenó. — Pošiljave po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavni zneska, večje pa proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolj po poštnej nakaznici), je poština dosta nižja, nego pri pošiljavam s povzetjem. (12-12)

Navedene specialitete dobijo se tudi v Ljubljani pri lekarnarju **G. Piccoli-ju**.

